

Spis treści

Przedmowa	XI
------------------	----

Rozdział 1

Neuropsychologia – historia, cele i metody	1
Neuropsychologia: historia i definicje	2
Rozwój neuropsychologii człowieka	3
Techniki stosowane w badaniach neuropsychologicznych człowieka	8
Temat do dyskusji: Jak się czujesz, kiedy masz skanowane mózgowie?	30
Podsumowanie	33
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	34

Rozdział 2

Mózgowie I – podstawy neurofizjologii	37
Układ nerwowy i jego podział	38
Komórki w układzie nerwowym	39
Neuron	39
Wewnątrz neuronu	43
Akson i mielinizacja	44
Różne typy neuronów	46
Komórki glejowe	48
W jaki sposób komunikują się neurony? Część I: potencjał czynnościowy	50
W jaki sposób komunikują się neurony? Część II: neurotransmisja	54
Co to jest neurotransmitter?	58
Typy neurotransmitterów	59
Jak dochodzi do zatrzymania neurotransmisji?	61
Lokalizacja neurotransmitterów	61
Czy są to układy proste?	61
Podsumowanie	62
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	65

Rozdział 3

Mózgowie II – podstawy neuroanatomii	67
Wstęp: pochodzenie mianownictwa	69
Miana określające położenie	69
Rozwój ośrodkowego układu nerwowego	71
Rdzeń kręgowy	73
Nerwy rdzeniowe	76
Pień mózgu	80
Móżdżek	82
Kora mózgu	83
Budowa kory mózgu	91
Nerwy czaszkowe	94
Opony mózgowia	96
Układ komorowy ośrodkowego układu nerwowego	97
Tętnice mózgowia	98
Uszkodzenia mózgowia	99
Drogi czuciowe i ruchowe	105
Droga wzrokowa	105
Droga słuchowa	114
Drogi czucia i ruchu	116
Zmysł smaku i drogi smakowe	118
Drogi ruchowe	120
Podsumowanie	125
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	127

Rozdział 4

Lokalizacja ośrodków korowych i dominacja półkul	129
Wprowadzenie	130
Dominacja półkul u zwierząt	131
Dominacja półkul u człowieka	132
Funkcjonalna asymetria półkul – spostrzeżenia wstępne	134
Funkcjonalna asymetria półkul – dowody	135
Mowa	136
Spostrzeganie wzrokowo-przestrzenne	137
Pamięć	140
Czucie somatyczne	145
Percepcja muzyki	145
Zdolności matematyczne	146
Zróżnicowanie osobnicze	147
Dlaczego dochodzi do dominacji półkul?	152
Temat do dyskusji: Czy leworęczni żyją krócej niż praworęczni?	155
Podsumowanie	157
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	159

Rozdział 5

Zespoły ciała modelowatego	161
Co to jest zespół ciała modelowatego?	162
Ciało modelowate	163
Charakterystyka chorych z rozszczepieniem mózgu	166
Komunikacja międzypółkulowa: czy istnieją kanały spoidłowe?	170
Modele komunikacji międzypółkulowej	171
Mózgi rozszczepione i nieuszkodzone: klucz do lokalizacji funkcji?	173
Temat do dyskusji: Czy półkule pacjentów z rozszczepionym mózgiem mogą przenosić informacje?	174
Podsumowanie	175
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	177

Rozdział 6

Płaty czołowe. Poznanie, zachowania społeczne, osobowość	179
Płaty czołowe	180
Anatomia płatów czołowych	182
Wczesne badania funkcji płatów czołowych	183
Testy używane do pomiarów uszkodzenia płatów czołowych	183
Objawy: wprowadzenie	185
Objawy ruchowe	186
Objawy poznawcze	187
Zachowania społeczne i osobowość	197
Teorie na temat czynności płatów czołowych	201
Temat do dyskusji: Czy psychopatia i uszkodzenia płatów czołowych są powiązane?	207
Podsumowanie	209
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	211

Rozdział 7

Agnozje i inne zaburzenia percepcji	213
Wprowadzenie	214
Widzenie mimo ślepoty	215
Agnozja	216
Teorie agnozji wzrokowej	223
Kategorie swoistej agnozji wzrokowej	225
Prozopagnozja	226
Ukryte rozpoznawanie w prozopagnozji	228
Ciało migdałowe a rozpoznawanie twarzy	229
Model rozpoznawania twarzy	230
Agnozja słuchowa	231
Agnozja somatosensoryczna	232
Jednostronne zaniedbywanie przestrzeni	233
Testy na zaniedbywanie przestrzeni	234

Redukowanie zaniedbywania przestrzeni	239
Lokalizacja uszkodzeń w zespole zaniedbywania przestrzeni	239
Wyjaśnienie zespołu zaniedbywania przestrzeni	240
Temat do dyskusji: Co prozopagnozja mówi o drodze, na której mózg dostrzega twarze?	241
Podsumowanie	243
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	246

Rozdział 8

Apraksja i inne zaburzenia dróg ruchowych	249
Niektóre zaburzenia dróg ruchowych	250
Parkinsonizm i choroba Parkinsona	250
Pląsawica Huntingtona	255
Pląsawica Sydenhama	256
Dyskineza	257
Zespół Gillesa de la Tourette'a	257
Choroba Wilsona	258
Uszkodzenie neuronu ruchowego	258
Mioklonia	258
Ataksja	259
Apraksja	259
Typy apraksji	260
Mózgowe podłoże apraksji	262
Teorie dotyczące apraksji	263
Hemiplegia	264
Temat do dyskusji: Czy transplantacje neuronalne mogą pomóc w chorobie Parkinsona?	264
Podsumowanie	267
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	269

Rozdział 9

Mowa i jej zaburzenia – Nicky Brunswick	271
Wprowadzenie do neuropsychologii mowy	272
Mapowanie obszarów mowy	273
Neuropsychologia zaburzeń językowych	278
Afazja	278
Dysleksja	285
Dysgrafia (agrafia)	292
Neuropsychologia mowy: stan obecny	293
Temat do dyskusji: Czy u osób głuchych przed poznaniem języka mówionego język migowy podlega lateralizacji	294
Podsumowanie	296
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	299

Rozdział 10

Prawidłowe i nieprawidłowe aspekty emocji	301
Prawidłowe aspekty emocji	302
Czym są emocje?	302
Struktury podkorowe i emocje	305
Płaty czołowe	310
Funkcjonalna asymetria półkul mózgowych i emocje	311
Modele ekspresji emocjonalnej u człowieka: perspektywy neuropsychologiczne	316
Temat do dyskusji: Czy ludzki mózg wykazuje asymetryczne pobudzenie we wszystkich typach bodźców emocjonalnych?	318
Podsumowanie – prawidłowe aspekty emocji	320
Zaburzenia emocjonalne	321
Czym są nieprawidłowe (nienormalne) emocje?	321
Depresja	321
Neuropatologia depresji	322
Neurochemia depresji	323
Farmakologiczne leczenie depresji	323
Neurochemiczne hipotezy depresji	325
Lęk	326
Neuropatologia lęku	327
Leczenie farmakologiczne lęku	327
Temat do dyskusji: Czy model Graya pomaga wyjaśnić lęk człowieka?	329
Podsumowanie – nieprawidłowe aspekty emocji	332
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	332

Rozdział 11

Różne typy demencji	335
Demencja	336
Demencja typu alzheimerowskiego	337
Etiologia choroby Alzheimera	340
Leczenie choroby Alzheimera	342
Demencja pochodzenia naczyniowego	343
Choroba Picka	343
Demencja wywołana uszkodzeniem płatów czołowych	344
Demencja wywołana obecnością ciał Lewy'ego	344
Choroba Parkinsona i płasawica Huntingtona	345
Demencja podkorowa	345
Demencja alkoholowa	346
Psychoza Korsakowa	346
Demencja związana z infekcjami	348
Choroba Creutzfeldta–Jakoba	349
Różnorodne przyczyny demencji	349
Temat do dyskusji: Norma i patologia zaniku zdolności poznawczych – problem starzenia się	349

Podsumowanie	353
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	355

Rozdział 12

Rozwój i odzyskiwanie funkcji	357
Wprowadzenie	358
Charakterystyka rozwoju układu nerwowego	358
Wpływ środowiska na rozwój mózgu	363
Rozwój asymetrii funkcjonalnej	364
Gradient dojrzewania	366
Procesy zaangażowane w odzyskiwanie funkcji	367
Powrót do zdrowia po afazji	367
Czynniki wpływające na rekonwalescencję po afazji	368
Powrót sprawności po innych zaburzeniach przestrzennych, agnozji wzrokowej i zaburzeniach pamięci	370
Brakujące funkcje: kilka mechanizmów	370
Niektóre problemy z powrotem funkcji	372
Jak mierzyć powrót funkcji?	373
Jak tłumaczyć powrót funkcji?	374
Rehabilitacja neuropsychologiczna	375
Temat do dyskusji: Czy pozbawione mowy dziecko może zacząć normalnie mówić po okresie dojrzewania? Przypadek Genie	377
Podsumowanie	378
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	380

Rozdział 13

Ocena neuropsychologiczna	383
Co to jest diagnostyka neuropsychologiczna?	384
Badanie neurologiczne przed oceną neuropsychologiczną	385
Zasady oceny neuropsychologicznej	386
Czy stały pakiet testów czy elastyczne testowanie?	387
Zestaw neuropsychologiczny	389
Testy indywidualne	392
Kwestie praktyczne w ocenie neuropsychologicznej	397
Temat do dyskusji: Jak rozpoznać pacjenta symulującego w testach neuropsychologicznych?	402
Podsumowanie	404
Zalecana literatura ogólna i szczegółowa	405

Podziękowania	407
----------------------	-----

Piśmiennictwo	411
----------------------	-----

Skorowidz	467
------------------	-----